

SOTA JA VALLANKUMOUS

TOUKOKUUN 14 (27) p:nä 1917 PIDETTY ESITELMÄ

Kysymystä sodasta ja vallankumouksesta on viime aikoina käsitelty niin usein kaikissa sanomalehdissä ja kaikissa kansankokouksissa, että useat teistä todennäköisesti tuntevat hyvin tämän kysymyksen monet puolet ja ovatpa jo alkaneet tympääntyäkin siihen. Minulla ei ole vielä ollut tilaisuutta esiintyä eikä edes olla läsnä kertaakaan tämän piirin puoluekokouksissa tai yleensä kansankokouksissa, ja sen vuoksi saattaa käydä niin, että voin kerrata tuttua tai olla puhumatta kyllin yksityiskohtaisesti tämän kysymyksen niistä puolista, jotka teitä erikoisesti kiinnostavat.

Minusta tuntuu, että tärkeintä, mikä tavallisesti unohdetaan sotaa koskevassa kysymyksessä, mihin kiinnitetään riittämätöntä huomiota, tärkeintä, jonka johdosta käydään niin paljon kiistoja ja sanoisinpa ehkä epäasiallisia, toivotomia, hyödyttömiä kiistoja, on se että unohdetaan peruskysymys, sodan luokkaluonne, se minkä johdosta tämä sota on puhjennut, mitkä luokat sitä käyvät, se mitkä historialliset ja historiallis-taloudelliset olot ovat sen aiheuttaneet. Sikäli kuin olen joukko- ja puoluekokouksissa joutunut seuraamaan, miten meillä asetetaan kysymys sodasta, olen tullut vakuuttuneeksi siitä, että koko joukko väärinkäsityksiä tällä pohjalla syntyy juuri sen vuoksi, että käsiteltäessä kysymystä sodasta me puhumme hyvin usein aivan eri suuntiin.

Kun sosialistit ryhtyvät käsittelemään sitä, miten on arvioitava sota ja miten siihen on suhtauduttava, niin marxilaisuuden, s.o. nykyaikaisen tieteellisen sosialismin, näkökannalta katsoen peruskysymyksenä on pidettävä sitä,

minkä vuoksi tätä sotaa käydään, mitkä luokat sitä ovat valmistelleet ja suunnanneet. Me marxilaiset emme kuulu kaikkinaisten sotien ehdottomien vastustajien joukkoon. Me sanomme: päämääränämme on sosialistinen yhteiskuntajärjestelmä, joka tehtyään lopun ihmiskunnan luokkajaosta, tehtyään lopun kaikkinaisesta ihmisen harjoittamasta toisen ihmisen riistosta ja yhden kansan harjoittamasta toisen kansan riistosta, tekee ehdottomasti mahdolltomiksi sodat yleensä. Mutta tämän sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän puolesta käytävässä sodassa me joudumme kiertämättömästi sellaisiin olosuhteisiin, jolloin kunkin eri kansakunnan sisäinen luokkataistelu saattaa joutua tekemisiin tämän luokkataistelun itsensä aiheuttaman eri kansakuntien välisen sodan kanssa, ja sen vuoksi me emme voi pitää mahdolltomina vallankumouksellisia sotia, s.o. sotia, jotka ovat kehkeytyneet luokkataistelusta, sotia, joita käyvät vallankumoukselliset luokat ja jotka ovat merkitykseltään suoranaisesti, välittömästi vallankumouksellisia. Semmitenkään emme voi kieltää tätä siksi, kun viime vuosisadan, noin 125—135 vuoden, aikana Euroopassa tapahtuneiden vallankumousten historiassa on useimpien taantumuksellisten sotien ohella ollut myös vallankumouksellisia sotia, esimerkiksi Ranskan vallankumouksellisten kansanjoukkojen sota yhteenliittynyttä monarkistista, takapajuista, feodaalista ja puolifeodaalista Eurooppaa vastaan. Eikä joukkojen pettämisessä nykyään Länsi-Euroopassa ja viime aikoina myös meillä Venäjällä ole ollut laajemmin käytettyä keinoa kuin se, että viitataan vallankumouksellisten sotien esimerkkiin. Sodalla ja sodalla on ero. On otettava selville, mitkä historialliset olosuhteet ovat aiheuttaneet kyseisen sodan, mitkä luokat sitä käyvät ja minkä nimessä. Ellemme tee tätä itsellemme selväksi, jäävät kaikki puheemme sodasta aivan tyhjiksi, hyödyttömiksi sanakiistoiksi. Juuri siksi haluankin tarkastella yksityiskohtaisesti asian tätä puolta, koska te olette ottaneet aiheeksenne sodan ja vallankumouksen keskinäistä suhdetta koskevan kysymyksen.

Tunnetaan erään mitä kuuluisimman sotafilosofiaa ja sotahistoriaa tutkineen kirjoittajan Clausewitzin mietelause, joka kuuluu: „Sota on politiikan jatkamista toisin keinoin”⁹⁰. Tämän mietelauseen on lausunut kirjoittaja, joka teki sotahistoriallisen katsauksen ja määritteli tuosta historiasta juontuvat filosofiset opetukset — heti kohta

Napoleonin sotien kauden jälkeen. Tämä kirjoittaja, jonka perusajatukset jokainen ajatteleva ihminen nykyään ehdottomasti tuntee, taisteli jo noin 80 vuotta sitten sitä poroporvarillista ja typerää ennakkoluuloa vastaan, että sota voidaan muka erottaa vastaavien hallitusten, vastaavien luokkien politiikasta, että sotaa voidaan pitää jolloinkin pelkkänä rauhan rikkovana hyökkäyksenä ja sitten tämän rikotun rauhan palauttamisena. Tappelivat aikansa ja leppyivät! Se on karkea ja typerä katsomus, joka on kumottu kymmeniä vuosia sitten ja jonka kumooa minkä hyvänsä historiallisen aikakauden sotien jokainen hiukankaan huolellinen analysointi.

Sota on politiikan jatkamista toisin keinoin. Jokainen sota on kytketty erottamattomasti siihen valtiojärjestelmään, josta se johtuu. Sitä samaa politiikkaa, jota tietty valtakunta, tietty luokka on harjoittanut pitkän aikaa tämän valtakunnan sisällä ennen sotaa, tuo sama luokka jatkaa sitä ehdottomasti ja kiertämättömästi sodankin aikana muuttaen vain toimintamuotoa.

Sota on politiikan jatkamista toisin keinoin. Kun Ranskan vallankumouksellinen kaupunkilaisväki ja vallankumoukselliset talonpojat XVIII vuosisadan lopulla, kukistettuaan kotimaassaan vallankumouksellisesti monarkian pystyttivät demokraattisen tasavallan — tehtyään selvän monarkistaan he tekivät vallankumouksellisesti selvän myös tilanherroistaan, — niin tuo vallankumouksellisen luokan politiikka ei voinut olla järkyttämättä perustuksia myöten koko muuta itsevaltiudellista, tsaristista, kuninkaallista, puolifeodaalista Eurooppaa. Ja tämän Ranskassa voittaneen vallankumouksellisen luokan politiikan kiertämätöntä jatkoa olivat sodat, joissa vallankumouksellista Ranskaa vastaan asettuivat kaikki Euroopan monarkistiset kansat, muodostaen kuuluisan liittoutumansa, ja aloittivat vastavallankumouksellisen sodan Ranskaa vastaan. Ranskan vallankumouksellinen kansa, joka silloin osoitti ensi kertaa omassa maassaan niin rajatonta vallankumouksellista tarmokkuutta, ettei sellaista oltu nähty vuosisatoihin, tämä kansa osoitti myös XVIII vuosisadan lopun sodassa samanlaista jättimäistä vallankumouksellista luomisvoimaa uudistamalla koko strategian, rikkomalla kaikki vanhat sodankäyntilait ja -tavat ja muodostamalla vanhojen sotajoukkojen tilalle uuden, kansan vallankumouksellisen

sotaväen ja kehittämällä uuden sodankäyntitavan. Mielestäni tämä esimerkki ansaitsee erikoista huomiota, sillä se näyttää meille havainnollisesti sen, minkä porvarilehtien publisistit nykyään aina unohtavat käyttäen hyväkseen aivan kehittymättömien kansanjoukkojen ennakkoluuloja ja poroporvarillista tietämättömyyttä, kansanjoukkojen, jotka eivät käsitä, että jokainen sota on taloudellisesti ja historiallisesti sidottu erottamattomasti jokaisen maan, jokaisen luokan ennen sotaa ajamaan politiikkaan, luokan, joka on hallinnut ennen sotaa ja turvannut tarkoituseriensä toteuttamisen niin sanotuin „rauhanomaisin” keinoin. Niin sanotuin, sillä tuskinpa niitä julmuuksia, joihin tavallisesti turvaututaan esimerkiksi „rauhanomaisen” siirtomaaherruuden ylläpitämiseksi, voidaan sanoa rauhanomaisiksi.

Euroopassa vallitsi rauha, mutta se säilyi sen vuoksi, että Euroopan kansat ylläpitivät herruuttaan satojen miljoonien siirtomaa-asukkaiden suhteen vain alituisten, jatkuvien, taukoamattomien sotien avulla, joita me euroopalaiset emme katso sodiksi, sillä useimmiten ne ovat olleet enemmänkin aseettomien kansojen mitä raa'inta joukkomurhaamista, tuhoamista kuin sotia. Asia on kuitenkin niin, että käsittääksemme nykyaikaisen sodan luonteen meidän on ennen kaikkea luotava yleiskatsaus Euroopan valtojen politiikkaan kokonaisuudessaan. Ei pidä tarkastella erillisiä esimerkkejä eikä erinäisiä tapauksia, joita aina voidaan helposti erottaa yhteiskunnallisten ilmiöiden joukosta ja joilla ei ole minkäänlaista arvoa, sillä yhtä helposti voidaan esittää päinvastainenkin esimerkki. Ei, meidän pitää tarkastella Euroopan koko valtiosysteemin politiikkaa kokonaisuudessaan noiden valtioiden taloudellisten ja poliittisten keskinäissuhteiden kannalta käsittääksemme sen, miten tuosta systeemistä on välttämättömästi ja kiertämättömästi juontunut nykyinen sota.

Me näemme alinomaa, että varsinkin kapitalistiset — niin monarkistiset kuin tasavaltalaisetkin — lehdet yrittävät antaa nykyiselle sodalle historiallisesti vieraan sisällön. Esimerkiksi Ranskan tasavallassa ei mikään ole niin yleistä kuin se, että yritetään kuvata tätä sotaa Ranskan osalta Ranskan vuoden 1792 suuren vallankumouksen sotien jatkoksi ja niiden kaltaiseksi. Laajimmin käytetty keino Ranskan kansanjoukkojen, Ranskan työläisten ja

kaikkien maiden työläisten pettämisessä on se, että meidän aikakauteemme siirretään tuon aikakauden „slangi” ja erillisiä tunnuksia ja yritetään esittää asia siten, että nytkin tasavaltalainen Ranska puolustaa vapauttaan monarkiaa vastaan. Samalla unohdetaan se „pikku” seikka, että silloin, vuonna 1792, Ranskassa kävi sotaa vallankumouksellinen luokka, joka suoritti ennen näkemättömän vallankumouksen ja joka vertaansa vailla olevalla joukkojen sankaruudella hävitti perustuksia myöten Ranskan monarkian ja nousi kapinaan yhdistynyttä monarkistista Eurooppaa vastaan pitäen tarkoituksperänään vain vallankumoustaistelunsa jatkamista eikä mitään muita päämääriä.

Ranskassa käyty sota oli sen vallankumouksellisen luokan politiikan jatkamista, joka oli suorittanut vallankumouksen, pystyttänyt tasavallan, tehnyt selvän Ranskan kapitalisteista ja tilanherroista ennen kuulumattoman tarmokkaasti ja ryhtynyt tuon politiikan nimessä, sen jatkamisen nimessä vallankumoukselliseen sotaan yhdistynyttä monarkistista Eurooppaa vastaan.

Mutta nyt me olemme tekemisissä ennen kaikkea kahden kapitalistimaiden liittoutuman kanssa. Olemme tekemisissä maailman kaikkien suurimpien kapitalististen valtojen — Englannin, Ranskan, Amerikan ja Saksan kanssa, joiden politiikka on useiden vuosikymmenien aikana ollut herkeämätöntä taloudellista kilpailua maailman herruudesta, pienten kansojen kuristamisesta ja kolmin- ja kymmenkertaisen voittojen turvaamisesta pankkipääomalle, joka on alistanut koko maailman vaikutuspiiriinsä. Sellaista on Englannin ja Saksan todellinen politiikka. Minä korostan tätä. Ja sitä on aina väsymättä korostettava, sillä jos unohdamme sen, niin emme voi käsittää lainkaan nykyistä sotaa, vaan joudumme avuttomina jokaisen petollisia fraaseja tyrkyttävän porvarillisen publisistin valtaan.

Pitää tutkia ja käsittää kokonaisuudessaan se todellinen politiikka, jota useita vuosikymmeniä ennen sotaa ajoi kumpikin niistä ryhmistä, jotka olivat muodostuneet suurimpien kapitalististen jättiläisten, toisiaan vastaan liittolaisineen hyökänneiden Englannin ja Saksan ympärille. Jos jättäisimme tämän tekemättä, niin me unohtaisimme tieteellisen sosialismin ja yleensä yhteiskuntatieteen perusvaatimuksen emmekä voisi käsittää yleensä mitään nykyisestä sodasta. Joutuisimme silloin Miljukovin, tuon petkuttajan

pauloihin, joka lietsoo shovinismia ja yhden kansan vihaa toista kansaa kohtaan sellaisin keinoin, joita käytetään aivan poikkeuksetta kaikkialla ja joista alussa mainitsemani Clausewitz kirjoitti kahdeksankymmentä vuotta sitten, ivaten jo silloin sellaista käsitystä, että kansat nähkääs elivät aivan sovussa, mutta sitten alkoivatkin tapella! Niin kuin se olisi totta! Voitaisiinko antaa selitys sotaan yhdistämättä sotaa kyseisen valtakunnan, kyseisen valtioryhmittymän, kyseisten luokkien aikaisempaan politiikkaan? Toistan vielä kerran: tämä on peruskysymys, joka unohdetaan alinömaa, ja kun sitä ei käsitetä, niin $\frac{9}{10}$ sotaa koskevista puheista muuttuu tyhjänpäiväiseksi torailuksi ja sanaharkaksi. Me sanomme: ellette ole tutkineet kummankin sotaikäyvän valtioryhmän politiikkaa vuosikymmenien ajalta,— ettei olisi satunnaisuutta, ettei siepattaisi vain erillisiä esimerkkejä,— ellette ole osoittaneet, että tämä sota on yhteydessä aikaisempaan politiikkaan, te ette ole ymmärtäneet mitään tästä sodasta!

Tuo politiikka taas näyttää meille aina saman seikan: kaksi kapitalistisen maailmantalouden suurinta jättiläistä käy jatkuvaa taloudellista kilpailua. Toisaalla on Englanti, valtio, joka hallitsee suurinta osaa maapallosta, valtio, joka rikkauksiensa puolesta on ensi sijalla ja joka ei ole luonut noita rikkauksiaan niinkään omien työläistensä työllä kuin lukemattomien siirtomaiden riistämällä, Englannin pankkien rajattomalla mahdollilla, pankkien, jotka ovat kaikkien muiden pankkien johtoon nousten muodostaneet mitättömän vähälukuisen — jokuset kolme, neljä, viisi jättiläispankkia käsittävän — ryhmän, joka määrää sadoista miljardeista ruplista ja määrää niistä siten, että voidaan vähääkään liioittelematta sanoa: koko maapallolla ei ole sellaista maankolkkaa, jonne tuo pääoma ei olisi ulottanut raskasta kättään, ei ole sellaista maankolkkaa, jota Englannin pääoma ei olisi pauloittanut tuhansin sitein. Tuo pääoma kasvoi XIX vuosisadan lopulla ja XX vuosisadan alussa niin suureksi, että se laajensi toimintaansa kauas erillisten valtioiden rajojen yli, muodostaen jättiläispankkien ryhmän, joka omisti ennenkuulumattomat rikkaudet. Muodostettuaan nämä harvalukuiset pankit se kietoi tämän verkon avulla sadoilla miljardeillaan pauloihinsa koko maailman. Juuri tämä on tärkeintä Englannin talouspolitiikassa sekä Ranskan talouspolitiikassa

kassa, Ranskan, josta itse ranskalaisetkin kirjoittajat, esimerkiksi entisten sosialistien nykyisin johtaman „L'Humanité”⁹¹ lehden avustajat (esim. nimenomaan tunnettu finanssiasioita käsittelevä kirjoittaja Lysis), kirjoittivat jo monta vuotta ennen sotaa: „Ranska on finanssimonarkia, Ranska on finanssioligarkia, Ranska on koko maailman koronkiskuri”.

Toisaalta tätä pääasiallisesti englantilais-ranskalaista ryhmää vastaan on noussut toinen, vieläkin saaliinhimoisempi ja rosvomaisempi kapitalistien ryhmä, niiden ryhmä, jotka tulivat kapitalismin herkkupöydän ääreen silloin, kun kaikki paikat oli jo varattu, mutta jotka ovat ryhtyneet käyttämään taistelussa kapitalistisen tuotannon kehittämisen uusia keinoja, parempaa tekniikkaa, vertaansa vailla olevaa organisaatiota, joka muuttaa vanhan kapitalismin, vapaan kilpailun aikakauden kapitalismin jättiläistrustien, -syndikaattien ja -kartellien kapitalismiksi. Tämä ryhmä on pannut alulle kapitalistisen tuotannon valtiollistamisen, kapitalismin jättiläisvoiman ja valtion jättiläisvoiman yhteenliittämisen yhdeksi koneistoksi, joka kytkee kymmeniä miljoonia ihmisiä yhdeksi valtiokapitalismin organisaatioksi. Juuri tämä on sitä talouden historiaa, sitä diplomatian historiaa, jota useiden vuosikymmenien ajalta kukaan ei voi olla huomioimatta. Vain se auttaa teitä ratkaisemaan oikein kysymyksen sodasta ja vie teidät johtopäätökseen, että nykyinenkin sota on tässä sodassa keskenään ottelevien luokkien politiikan tulos, niiden kahden mahtavan jättiläisen politiikan tulos, jotka jo aikoja sitten ennen sotaa olivat levittäneet finanssiriistonsa verkon koko maailmaan, kaikkien maiden ylle ja jo ennen sotaa jakaneet keskenään taloudellisesti koko maailman. Niiden oli pakko törmätä yhteen siitä syystä, että tuon valta-aseman uudelleenjako kävi kapitalismin kannalta katsoen väistämättömäksi.

Vanhan jaon perustana oli ollut se, että Englanti oli monien vuosisatojen kuluessa kukistanut entiset kilpailijansa taloudellisesti. Sen entisiä kilpailijoita oli Hollanti, joka aikoinaan oli koko maailman herra, sen entisiä kilpailijoita oli Ranska, joka oli käynyt miltei sata vuotta sotia valta-asemasta. Pitkällisiä sotia käymällä Englanti pysytti taloudellisella mahdollaan, kauppapääomansa mahdolla maailmanherruutensa, jota ei kiistetty missään. Sitten

ilmaantui uusi saalistaja, vuonna 1871 muodostui uusi kapitalistinen suurvalta, joka kehittyi paljon nopeammin kuin Englanti. Tämä on tärkein tosiseikka. Te ette löydä ainoatakaan sellaista taloushistoriaa käsittelevää kirjaa, jossa ei myönnetä sitä kiistatonta tosiasiaa, että Saksa kehittyi muita nopeammin. Tuo Saksan kapitalismin nopea kehitys oli nuoren ja voimakkaan rosvon kehitystä; tämä rosvo ilmaantui Euroopan suurvaltojen liittoon ja sanoi: „Te olette kukistaneet Hollannin taloudellisesti, lyöneet Ranskan ja ottaneet haltuunne puolet maailmasta, anta-kaapa nyt meille vastaava osa”. Entä mitä merkitsee „vas-taava osa”? Kuinka se määritellään kapitalistisessa maailmassa, pankkien maailmassa? Siellä voima määritellään pankkien luvun mukaan, siellä voima määritellään siten kuin sen määritteli eräs amerikkalaisten miljardöorien äänenkannattaja aito amerikkalaisen avomielisesti ja aito amerikkalaisen kyynillisesti. Se sanoi: „Euroopassa käy-dään sotaa maailmanherruudesta. Maailmanherruuden saavuttamiseksi tarvitaan kaksi tekijää: dollareita ja pank-keja. Dollareita meillä on, pankit me luomme, ja silloin maailmanherruus on meidän”. Tämä on amerikkalaisten miljardöorien johtavan sanomalehden lausunto. Minun on sanottava, että tuossa Amerikassa julkaistussa korskean ja julkean miljardöörin kyynillisessä lausunnossa on tuhat kertaa enemmän totuutta kuin niissä tuhansissa artikke-leissa, joissa porvarilliset valehtelijat yrittävät selittää tätä sotaa käytävän joidenkin kansallisten etujen, kansallisuus-kysymysten ja muun sellaisen puolesta, mikä on aivan ilmeinen valhe, jonka avulla koko historia sinänsä heite-tään syrjään ja esitetään erillinen tapaus, kuten se, että saksalainen rosvo on karannut Belgian kimppuun. Se on epäilemättä tositapaus. Niin, tuo rosvojen ryhmä karkasi todellakin Belgian kimppuun ennen kuulumattoman peto-maisesti, mutta se teki vain sen, minkä rosvojen toinen ryhmä teki eilen toisin keinoin ja tekee tänään muiden kansojen suhteen.

Kiistellessämme aluevaltauskysymyksestä — ja tämä kysymyshän kuuluu juuri siihen aiheeseen, jota olen yrit-tänyt selittää teille lyhyesti niiden taloudellisten ja diplo-maattisten suhteiden historiana, jotka ovat aiheuttaneet nykyisen sodan — kiistellessämme aluevaltauksista me unohtamme aina, että tavallisesti tämä onkin se aihe,

minkä vuoksi nykyistä sotaa käydään: sitä käydään vallattujen alueiden jaosta eli helppotajuisemmin sanottuna kahden rosvokoplan rosvoaman saaliin jaosta. Ja aluevaltauksista väiteltäessä me näemme alituisen käytettävän sellaisia menetelmiä, jotka tieteen kannalta katsoen eivät kestä mitään arvostelua ja joita yhteiskunnalliselta ja publisistiikan kannalta katsoen ei voida sanoa muuksi kuin karkeaksi petokseksi. Kysykääpä venäläiseltä shovinistilta tai sosialishovinistilta, niin hän selittää teille loistavasti, mitä ovat Saksan suorittamat aluevaltauksiset,—sen hän ymmärtää erittäin hyvin. Mutta hän ei vastaa teille milloinkaan, jos pyydätte häntä esittämään aluevaltauksista sellaisen yleisen määritelmän, joka pätee niin Saksan, Englannin kuin Venäjänkin suhteen. Sitä hän ei esitä milloinkaan! Ja kun „Retsh” (siirtyäksemme teoriasta käytäntöön) „Pravda” lehteämme ivaillessaan sanoi: „Nuo pravdalaiset pitävät Kuurinmaata aluevaltauksena! Mistä tuollaisen väen kanssa voidaan puhua?” Mutta kun me vastasimme: „Olkaa hyvä ja esittäkää aluevaltauksista sellainen määritelmä, joka pätee niin saksalaisten, englantilaisten kuin venäläistenkin suhteen, ja kun lisäsimme, että joko te kieltäydytte siitä tai me paljastamme oitis teidät”*, niin „Retsh” vaikenä. Me väitämme, ettei yksikään sanomalehti, ei shovinistien, jotka sanovat suorakaisesti, että pitää puolustaa isänmaata, enempää kuin sosialishovinistienkaan lehti ole milloinkaan esittänyt aluevaltauksista sellaista määritelmää, joka koskisi sekä Saksaa että Venäjää ja jota voitaisiin soveltaa mihin osapuoleen hyvänsä. Eivätkä ne voikaan esittää, sillä koko tämä sota on molemmin puolin, kummankin sotaa käyvän ryhmän taholta annektointipolitiikan, s.o. aluevaltauspoltiikan, kapitalistisen ryöstöpolitiikan jatkamista. Ja sen vuoksi onkin ymmärrettävää, ettei meille ole mitään merkitystä sillä kysymyksellä, kumpi noista rosvoista veti ensimmäisenä puukkonsa esiin. Tarkastelkaapa kummankin ryhmän sotalaivaston ja armeijan menojen historiaa vuosikymmenien ajalta, tarkastelkaapa niiden pienten sotien historiaa, joita nuo ryhmät kävivät ennen suursotaa,—ne olivat „pieniä” sen vuoksi, että eurooppalaisia niissä kaatui vähän, mutta sen sijaan niissä tuhoutui satoja tuhansia

* Ks. tätä osaa. ss. 17—18. *Toim.*

niistä kansoista, joita kuristettiin ja joita noiden ryhmien kannalta katsoen ei pidetä edes kansoina (jotkut aasialaiset ja afrikkalaiset — ovatko ne mitään kansoja?); noita kansoja vastaan käydyt sodat olivat tällaisia: nuo kansat olivat aseettomia, mutta niitä ammuttiin konekivääreillä. Olivatko ne mitään sotia? Eiväthän ne oikeastaan olleet edes sotia, ne voidaan unohtaa. Juuri tuolla tavalla he suhtautuvat tuohon kansanjoukkojen alituisen pettämiseen.

Tämä sota on sen valloituspolitiikan jatkamista, jota saksalaiset ja englantilaiset ovat harjoittaneet Afrikassa ja englantilaiset ja venäläiset Persiassa surmaten kokonaisia pikku kansoja ja suorittaen ennen kuulumattomia hirmutekoja — en tiedä ketkä enemmän, — ja minkä vuoksi Saksan kapitalistit ovat pitäneet heitä vihollisinaan. Tekö olette voimakkaita, koska olette rikkaita? Mutta me olemme voimakkaampia kuin te, ja siksi meillä on yhtä „pyhä” oikeus rosvota. Juuri sellaista on ollut Englannin ja Saksan finanssipääoman todellinen historia monien sotaa edeltäneiden vuosikymmenien aikana. Juuri sellaista on ollut venäläis-saksalaisten, venäläis-englantilaisten ja saksalais-englantilaisten suhteiden historia. Juuri tässä onkin avain sen ymmärtämiseksi, minkä vuoksi sotaa käydään. Juuri tästä johtuu, että laajalle levinnyt taru sodan puhkeamisen syistä on petkutusta ja vilppiä. Silloin kun unohdetaan finanssipääoman historia ja se, miten tämä sota kehkeytyi uudelleenjaon vuoksi, kuvataan asiat näin: kaksi kansakuntaa eli sovussa, sitten — toinen hyökkäsi ja toinen alkoi puolustautua. Unohdetaan koko tiede, unohdetaan pankit, kansoja kehotetaan tarttumaan aseisiin, talonpoikaa, joka ei tiedä mitä on politiikka, kehotetaan tarttumaan aseeseen. Pitää puolustaa — ja siinä kaikki! Jos järkeillään noin, niin silloin olisi johdonmukaista lakkauttaa kaikki lehdet, polttaa kaikki kirjaset ja kieltää puhumasta painetussa sanassa aluevaltauksista, — siten voitaisiin puolustella tuollaista katsantokantaa aluevaltauskysymyksessä. He eivät voi sanoa totuutta aluevaltauksista, sillä niin Venäjän, Englannin kuin Saksankin koko historia on ollut jatkuvaa, armotonta, veristä aluevaltaussotaa. Persiassa ja Afrikassa kävivät armottomia sotia liberaalit, jotka ruoskivat Intiassa valtiorikollisia sen vuoksi, että nämä olivat rohjenneet esittää niitä vaatimuksia, joiden puolesta meillä Venäjällä taisteltiin. Ranskan siirtomaa-

joukot samaten sortivat kansoja. Sellaista on ollut aikaisempi historia, sellaista on ennen näkemättömän rosvouksen todellinen historia! Juuri tällaista on ollut noiden luokkien se politiikka, jota nykyinen sota jatkaa. Juuri siksi he eivät voi antaa aluevaltauskysymyksessä sitä vastausta, jonka me annamme sanoessamme: jokainen sellainen kansa, joka on liitetty toiseen kansaan tsaarin tai hallituksen päätöksen nojalla eikä tuon kansan enemmistön vapaasta tahdosta, on annektoitu kansa, valloitettu kansa. Aluevaltauksista kieltäytyminen merkitsee sitä, että jokaiselle kansalle annetaan oikeus muodostaa erillinen valtio tai elää liitossa minkä kansan kanssa se haluaa. Tuo vastaus on aivan selvä jokaiselle vähänkin valveutuneelle työläiselle.

Kaikista niistä päätöslauselmista, joita hyväksytään kymmenittäin ja joita on julkaistu sanokaamme esimerkiksi „Zemlja i Volja”⁹² lehdessä, te löydätte vaillinaisesti ilmaistun vastauksen: me emme halua sotaa, jota käydään herruusaseman saavuttamiseksi muiden kansojen suhteen, me taistelemme oman vapautemme puolesta,— näin sanovat kaikki työläiset ja talonpojat, ja täten he tuovat ilmi työläisen, työtätekevän ihmisen katsomuksen, hänen käsityksensä sodasta. Tällä he haluavat sanoa: jos sotaa käytäisiin työtätekevien eduksi riistäjiä vastaan, niin me kannattaisimme sotaa. Mekin olisimme siinä tapauksessa sodan kannalla, eikä ole olemassa sellaista vallankumouksellista puoluetta, joka voisi olla tuollaista sotaa vastaan. Nuo lukuisten päätöslauselmien laatijat eivät ole oikeassa, sillä heillä on asiasta sellainen käsitys, että sotaa käyvät he. Me sotilaat, me työläiset, me talonpojat käymme sotaa vapautemme puolesta. En ikinä unohda erästä kysymystä, jonka muuan heistä esitti minulle erään joukkokokouksen jälkeen: „Miksi te puhutte koko ajan kapitalisteja vastaan? Olenko minä mikään kapitalisti? Me olemme työmiehiä ja puolustamme omaa vapauttamme”. Se ei ole totta,— te käytte sotaa sen vuoksi, kun tottelette kapitalistihallitustanne, sotaa eivät käy kansat, vaan hallitukset. En ihmetele, jos politiikkaan perehtymätön työläinen tai talonpoika, joka onnekseen tai onnettomuudekseen ei ole joutunut tutustumaan diplomatian salaisuuksiin, tuohon finanssirosvoukseen (vaikkapa Venäjän ja Englannin harjoittamaan Persian sortamiseen), en ihmettele, jos hän

unohtaa tämän historian ja kyselee naiivisti: mitä tekemistä minulla on kapitalistien kanssa, kun kerran sotaa käyn minä? Hän ei käsitä sodan ja hallituksen välistä yhteyttä, hän ei käsitä, että sotaa käy hallitus ja hän on se välikappale, jonka avulla hallitus toimii. Hän saattaa nimittää itseään vallankumoukselliseksi kansaksi, kirjoittaa kauniita päätöslauselmia — venäläisten tekemäksi se on paljon, sillä kaikki tämä on noussut esiin vasta hiljan. Äskettäin julkaistiin Väliaikaisen hallituksen „vallankumouksellinen” julkilausuma. Se ei asiaa muuta, sillä muut kansat, joiden kapitalistit ovat meitä kokeneempia ja taitavampia joukkojen pettämiseksi julkaistavien „vallankumouksellisten” manifestien kirjoittamisessa, ovat jo aikoja sitten lyöneet kaikki maailmanennätykset tällä alalla. Jos tarkastelette Ranskan tasavallan parlamenttihakistoriaa niistä ajoista lähtien, jolloin Ranskasta tuli tsarismia tukeva tasavalta, niin voitte löytää Ranskan parlamenttihakistoriasta vuosikymmenien ajalta kymmeniä esimerkkejä siitä, kuinka kaunis-sanaisilla manifesteilla on verhottu mitä likaisimman siirtomaa- ja finanssirosvouksen politiikkaa. Ranskan kolmannen tasavallan koko historia on tuota rosvoamisen historiaa. Noista alkulähteistä on puhjennut nykyinen sota. Se ei ole kapitalistien pahan tahdon seurausta eikä mitään monarkkien virheellistä politiikkaa. Olisi väärin ajatella niin. Ei, tämän sodan on aiheuttanut kiertämättömästi se jättimäisen suurkanapitalismin, etenkin finanssikapitalismin kehitys, joka on johtanut siihen, että jokuset neljä Berliinin pankkia ja viisi—kuusi Lontoon pankkia hallitsevat koko maailmaa, kahmivat itselleen kaikki varat, tukevat finanssipolitiikkaansa kaikin asevoimin ja ovat loppujen lopuksi iskeneet yhteen ennen kuulumattoman julmassa ottelessa, jonka syynä on se, ettei mitään enää voida anastaa vapaasti. Joko toisen tai toisen pitäisi luopua siirtomaistaan. Sellaisia kysymyksiä tässä kapitalistien maailmassa ei ratkaista vapaaehtoisuuden pohjalla. Ne voidaan ratkaista vain sodalla. Juuri sen vuoksi on naurettavaa syyttää tässä asiassa sitä tai tätä kruunattua rosvoa. Kaikki he ovat samanlaisia nuo kruunatut rosvot. Juuri sen vuoksi yhtä typerää on syyttää myöskin sen tai tämän maan kapitalisteja. He ovat syypäitä vain siihen, että ovat pystyttäneet tällaisen järjestelmän. Mutta näin tapahtuu kaikkien niiden lakien mukaisesti, joita suojellaan sivistys-

valtion kaikilla voimilla. „Minulla on täysi oikeus, minä ostan osakkeita. Kaikki tuomioistuimet, koko poliisilaitos, koko vakinainen armeija ja kaikki maailman laivastot suojelevat tätä minun pyhää osakkeidenomistusoikeuttani”. Kuka on syyllinen siihen, kun perustetaan sadoista miljoonista ruplista määrällisiä pankkeja, kun ne ovat levittäneet pankkirosvouksen verkkonsa koko maailman ylle, kun nämä pankit ovat iskeneet yhteen käydäkseen kamppailua elämästä ja kuolemasta? Turha on etsiä syyllistä! Syypää siihen on koko kapitalismin kehitys puolen vuosisadan ajalta, eikä tästä tilanteesta ole muuta ulospääsyä kuin kapitalistien herruuden kukistaminen ja työväen vallankumous. Tällainen on se vastaus, johon meidän puolueemme on päätenyt sotaa analysoituaan, ja juuri siksi me sanomme: mitä yksinkertaisinta aluevaltauksia koskevaa kysymystä on sotkettu niin pahasti ja porvarillisten puolueiden edustajat ovat menneet valehtelussaan niin pitkälle, että he saattavat esittää asian siten, että Kuurinmaa ei ole muka Venäjän annektoima. Nuo kolme kruunattua rosvoa yhdessä jakoivat Kuurinmaan ja Puolan. Ne jakoivat näitä alueita sata vuotta, raastoivat niistä elävältään palan toisensa jälkeen, ja venäläinen rosvo kahmaisi itselleen isoimman osan, sillä se oli siihen aikaan toisia voimakkaampi. Ja kun nuoresta rosvosta, joka osallistui silloin jakoon, on nyt kasvanut voimakas kapitalistinen suurvalta, Saksa, niin se sanoo: jaetaanpa uudestaan! Te haluatte säilyttää vanhan jaon? Luuletteko olevanne voimakkaampia? Mitelläämpä voimia!

Juuri siitä käydäänkin uutta sotaa. Tuo haaste — „mitelläämpä voimia!” — ei ole tietenkään mitään muuta kuin vuosikymmenen aikana harjoitetun ryöstöpolitiikan, suurpankkien politiikan ilmaus. Juuri sen vuoksi ei kukaan muu kuin me voi sanoa aluevaltauksista sitä korutonta totuutta, jonka jokainen työläinen ja talonpoika ymmärtää. Juuri sen vuoksi koko lehdistö on sotkenut niin häpeämättömästi perin yksinkertaista sopimuksia koskevaa kysymystä. Te sanotte, että meillä on vallankumouksellinen hallitus, että tähän vallankumoukselliseen hallitukseen kuuluu narodnikki- ja menshevikkiministerejä, jotka ovat miltei aitoja sosialisteja. Mutta kun nämä puhuvat rauhasta ilman aluevaltauksia, kunhan vain ei määritellä, mitä on rauha ilman aluevaltauksia (se merkitsee: — ota

pois Saksan valtaamat alueet, mutta säilytä ne, jotka olet itse vallannut), niin me sanomme: mitä arvoa on teidän „vallankumouksellisella” ministeristöllänne, teidän julkilausumillanne, teidän sellaisilla ilmoituksillanne, että te ette halua anastussotaa, kun te samaan aikaan kehotatte armeijaa hyökkäykseen? Ettekö te tosiaankaan tiedä, että teillä on sopimuksia, että Nikolai Verinen solmi niitä aito rosvomaiseen tapaan? Ettekö te tiedä sitä? On anteeksiannettavaa, jos sitä eivät tiedä työläiset eivätkä talonpojat, jotka eivät ole ryövänneet, eivät ole lukeneet viisaita kirjoja, mutta kun tuollaista puhuvat sivistyneet kadetit, niin he tietävät varsin hyvin, mitä nuo sopimukset sisältävät. Nuo sopimukset ovat „salaisia”, mutta niistä puhuu kaikkien maiden koko diplomaattinen lehdistö: „Sinä saat salmet, sinä Armenian, sinä Galitsian, sinä Elsass-Lothringenin, sinä Triesten ja me jaamme lopullisesti Persian”. Saksan kapitalisti sanoo vuorostaan: „Mutta minä anastan Egyptin, ja minä kuristan Euroopan kansat, ellette te luovuta takaisin siirtomaitani — ja korkoineen”. Osake on sellainen kapine, ettei se ilman korkoa tule toimeen. Juuri tämän vuoksi sopimuksia koskeva kysymys, joka sinänsä on niin yksinkertainen ja selvä, on aiheuttanut noin runsaasti huutavia, ennen kuulumattomia, hävyttömiä valheita, joita kaikki kapitalistien lehdet levittävät palstoillaan.

Katsokaapa tämänpäiväistä „Den” lehteä. Vodovozov, mies jota ei millään muotoa voida syyttää bolshevismimielisyydestä, vaan joka on rehellinen demokraatti, sanoo tuossa lehdessä: olen salaisten sopimusten vastustaja, sallikaa minun sanoa sanani Romanian kanssa tehdystä sopimuksesta. Romanian kanssa on tehty salainen sopimus, ja sen mukaisesti Romania saa koko joukon vieraita kansoja, jos se suostuu sotimaan liittolaisten puolella. Kauttaaltaan samanlaisia ovat kaikki toistenkin liittolaisten tekemät sopimukset. Sopimukset ne eivät ryhtyisi kuristamaan kaikkia. Noiden sopimusten sisällön selville saamiseksi ei tarvitse penkoa erikoisia aikakausjulkaisuja. Ne selviävät, kun vain palauttaa mieleensä talouselämän ja diplomatian historian perustosiasiat. Onhan Itävalta vuosikymmenien ajan yrittänyt päästä Balkanin niemimaalle voidakseen kuristaa siellä... Ja kun ne nyt ovat törmänneet yhteen sodassa, niin muuten ei voinut käydäkään. Juuri sen vuoksi ministerit, entinen ministeri Milju-

kov ja nykyinen ministeri Tereshtshenko (toinen oli hallituksessa, jossa ei ollut sosialistisia ministereitä, ja toinen on hallituksessa, jossa on koko joukko miltei sosialistisia ministereitä) vastaavat kaikkiin kansanjoukkojen yhä vaativammiksi käyviin kehotuksiin julkaista sopimukset: sopimusten julkaiseminen on samaa kuin välien katkaiseminen liittolaisten kanssa.

Niin, sopimuksia ei voida julkaista, koska te kaikki olette saman rosvokoplan jäseniä. Olemme samaa mieltä Miljukovin ja Tereshtshenkon kanssa, että sopimuksia ei voida julkaista. Tästä voidaan tehdä kaksi erilaista johtopäätöstä. Mitä siitä seuraa, jos olemme samaa mieltä Miljukovin ja Tereshtshenkon kanssa, että sopimuksia ei voida julkaista? Jos sopimuksia ei voida julkaista, niin täytyy auttaa kapitalistiministereitä sodan jatkamisessa. Toinen johtopäätös on taas tällainen: koska kapitalistit itse eivät voi julkaista sopimuksia, niin pitää kukistaa kapitalistit. Kehotan teitä itseänne ratkaisemaan, kumpaa johtopäätöstä pidätte oikeampana, mutta kehotan harkitsemaan ehdottomasti myös seurauksia. Jos ajatellaan siten kuin ajattelevat narodnikki- ja menshevikkiministerit, niin johtopäätös on tällainen: kun kerran hallitus sanoo, että sopimuksia ei voida julkaista, niin pitää julkaista uusi manifesti. Paperi ei ole vielä niin kallista, etteikö voitaisi kirjoittaa uusia manifesteja. Kirjoitetaan uusi manifesti ja ryhdytään hyökkäykseen. Mitä varten? Minkä tarkoituksien nimessä? Kuka määrää nuo tarkoituksiperät? Sotilaita kehoitetaan täyttämään Romanian ja Ranskan kanssa solmitut ryöstösopimukset. Lähettäkää tuo Vodovozovin artikkeli rintamalle ja sitten valittakaa: bolshevikit ovat syypäitä kaikkeen, luultavasti tuo sopimus Romanian kanssa on bolshevikkien keksintöä. Mutta silloin ei riitä se, että hävitetään maan kamaralta „Pravda” lehti,— silloin pitää karkottaa yksinpä Vodovozovkin siitä hyvästä, että hän on tutkinut historiaa, silloin pitää polttaa kaikki Miljukovin kirjat, jotka ovat ennen kuulumattoman vaarallisia. Avatkaapa „kansan vapauden” puolueen johtajan, entisen ulkoasiainministerin, mikä kirja hyvänsä. Ne ovat hyviä kirjoja. Mistä niissä puhutaan? Siitä, että Venäjällä on „oikeudet” salmiin, Armeniaan, Galitsiaan, Itä-Preussiin. Hän on jakanut kaiken, hän on liittänyt oheen jopa kartankin. Ei riitä se, että bolshevikit ja Vodovozov

lähetetään Siperiaan tuollaisten vallankumouksellisten artikkelien kirjoittamisen vuoksi, vaan pitää polttaa myös Miljukovin kirjat, sillä jos noista Miljukovin kirjasista kootaan nyt pelkkiä sitaatteja ja lähetetään ne rintamalle, niin ei löydy ainoatakaan syyttävää lentolehtistä, joka tehoisi yhtä syyttävästi.

Sen lyhyen jäsennyksen mukaan, jonka hahmottelin tämänpäiväistä keskustelutilaisuutta varten, minun on nyt vielä puhuttava „vallankumouksellista puolustuskantaa” koskevasta kysymyksestä. Kaiken sen jälkeen, mitä minulla on ollut kunnia selostaa teille, voin mielestäni puhua tästä kysymyksestä jo lyhyesti.

„Vallankumoukselliseksi puolustuskannaksi” sanotaan sodan verhoamista sellaisilla viittauksilla, että mehän nähkääs olemme suorittaneet vallankumouksen, mehän olemme vallankumouksellinen kansa, me olemme vallankumouksellisia demokraatteja. Mutta mitä me vastaamme siihen? Minkälaisen vallankumouksen me olemme suorittaneet? Me olemme kukistaneet Nikolain. Vallankumous ei ollut kovinkaan vaikea verrattuna sellaiseen vallankumoukseen, joka olisi kukistanut koko tilanherrain ja kapitalistien luokan. Kuka pääsi valtaan meidän vallankumouksemme jälkeen? Tilanherrat ja kapitalistit, ne samat, jotka ovat Euroopassa olleet vallassa jo aikoja sitten. Siellä tällaiset vallankumoukset tapahtuivat sata vuotta sitten, siellä ovat vallan ruorissa olleet jo aikoja Tereshtshenkot, Miljukovit ja Konovalovit, eikä sillä ole mitään merkitystä, maksavatko he määrärahoja siviililistalla⁹³ tsaaripahaselleen vai tulevatko he toimeen ilman tuota ylellisyyttä. Vaikka konsessioihin sijoitettaisiinkin suuria pääomia, niin pankki pysyy silti pankkina ja liikevoitto liikevoittona, olipa sitten kysymyksessä tasavalta tai monarkia. Jos jokin takapajuinen maa uskaltaa olla tottelematta sivilisoitua pääomaamme, joka perustaa niin erinomaisia pankkeja siirtomaihin, Afrikkaan, Persiaan, jos jotkut takapajuiset kansat ovat tottelematta sivilisoitua pankkiamme, niin me lähetämme sinne sotajoukkoja ja ne levittävät siellä kulttuuria, järjestystä ja sivilisaatiota, niin kuin Ljahov teki Persiassa ja niin kuin tekivät Ranskan „tasavaltalaiset” sotajoukot, jotka yhtä petomaisesti tuhosivat Afrikan kansoja. Eiköhän se ole samantekevää: se on sitä samaa „vallankumouksellista puolustuskantaa”, sen ilmaisijoina

vain ovat laajat kehittymättömät kansanjoukot, jotka eivät näe sodan ja hallituksen keskinäistä yhteyttä eivätkä tiedä, että tämä politiikka on vahvistettu sopimuksilla. Sopimukset ovat jääneet voimaan, pankit ovat säilyneet, konsessiot ovat säilyneet. Venäjän hallituksessa olevat miehet ovat luokkansa parhaimmista, mutta maailmansodan luonne ei ole siitä vähääkään muuttunut. Uusi „vallankumouksellinen puolustuskanta” on vain likaisten ja inhottavien sopimusten vuoksi käytävän likaisen ja verisen sodan verhoamista ylevällä vallankumous-käsitteellä.

Venäjän vallankumous ei ole muuttanut sotaa toiseksi, mutta se on luonut järjestöjä, joita ei ole missään muussa maassa eikä ole ollut useimmissa Lännen vallankumouksissa. Suurin osa vallankumouksista on rajoittunut siihen, että on muodostunut meidän Tereshshenkojen ja Konovlovien hallituksen kaltainen uusi hallitus, kun taas maa on pysynyt passiivisena ja sekasorron tilassa. Venäjän vallankumous on mennyt pitemmälle. Tämä tosiasia on ituna mahdollisuudelle, että tämä vallankumous voi voittaa sodan. Tämä tosiasia on siinä, että paitsi „militeerisocialisti”-ministerien hallitusta, imperialistisen sodan asiaa ajavaa hallitusta, hyökkäystä kannattavaa hallitusta, englantilais-ranskalaiseen pääomaan kytkettyä hallitusta, paitsi sitä ja siitä riippumatta meillä on koko Venäjällä työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostojen verkosto. Tämä on se vallankumous, joka ei ole vielä sanonut viimeistä sanaansa. Tämä on se vallankumous, jollaista Länsi-Euroopassa ei ole vastaavien olojen vallitessa ollut. Nämä ovat niiden luokkien järjestöjä, jotka eivät todellakaan kaipaa aluevaltauksia, eivät ole sijoittaneet miljoonia pankkeihin ja joita ei nähtävästi kiinnosta se, ovatko venäläinen eversti Ljahov ja Englannin liberaalinen lähettiläs jakaneet oikein Persian. Juuri tämä takaa sen, että vallankumous voi kehittyä pitemmälle. Juuri se, että luokat, jotka eivät todellakaan ole kiinnostettuja aluevaltauksista,— että nuo luokat kapitalistien hallitusta kohtaan tuntemastaan liiallisesta luottamuksesta huolimatta, siitä hirveästä sekaannuksesta, hirveästä petoksesta huolimatta, joka sisältyy itse „vallankumouksellinen puolustuskanta”-käsitteeseen, siitä huolimatta, että ne kannattavat lainaa, tukevat imperialistista sotaa käyvää hallitusta,— että ne kaikesta tästä huolimatta ovat kyenneet

muodostamaan järjestöjä, joissa ovat edustettuina sortettujen luokkien laajat joukot. Nuo järjestöt ovat työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostoja, jotka ovat varsin useilla Venäjän seuduilla menneet vallankumouksellisessa toiminnassaan paljon pitemmälle kuin Pietarissa. Tämä on aivan luonnollista, sillä Pietarissa sijaitsee kapitalistien keskuselin.

Ja kun Skobelev sanoi eilen puheessaan: me otamme koko voittotulon, otamme sataprosenttisesti, niin hän intoili liikaa, intoili ministerin tavoin. Jos katsotte tämän päivän „Retsh” lehteä, niin näette miten Skobelevin puheen tuohon kohtaan on suhtauduttu. Siinä kirjoitetaan: „Sehän merkitsee nälkää ja kuolemaa, sataprosenttisesti — se on samaa kuin kaikki!”. Ministeri Skobelev menee äärimmäistäkin bolshevikkia pitemmälle. Se on parhausta, että bolshevikit ovat muka äärimmäisiä vasemmistolaisia. Ministeri Skobelev on paljon „vasemmistolaisempi”. Minua haukuttiin mitä hävyttömimmin — olin muka ehdottanut milteipä kapitalistien riisumista. Ainakin Shulgin sanoi: „Riisukoot meidät alasti!”. Kuvitelkaapa mielessänne bolshevikkia, joka menee kansalaisen Shulginin luo ja aikoo riisua hänet. Hän voisi suuremmalla syyllä syyttää tästä ministeri Skobelevia. Me emme ole milloinkaan menneet niin pitkälle. Me emme ole milloinkaan ehdottaneet otettavaksi voittoja sataprosenttisesti. Tuo lupaus on kuitenkin arvokas. Jos tutustutte puolueemme päätöslauselmaan, niin näette meidän ehdottavan siinä paremmin perusteltuna sitä samaa mitä minäkin olen ehdottanut. Pitää järjestää pankkien valvonta ja sen jälkeen säätää oikeudenmukainen tulovero *. Eikä mitään muuta! Skobelev ehdottaa perittäväksi sata kopeekkaa ruplalta. Me emme ole ehdottaneet emmekä ehdota mitään tuollaista. Ja Skobelevkin vain intoili liikaa. Eikä hän aio lupaustaan vakavissaan toteuttaaakaan, ja jos aikoo, niin ei voi siitä yksinkertaisesta syystä, että sellaisen lupaileminen on hieman naurettavaa sen jälkeen, kun on päässyt Tereshtshenkon ja Konovalovin ystäväksi. Miljonääreiltä voidaan ottaa 80—90 prosenttia tuloista, mutta ei tuollaisten ministerien käsikynkässä kulkien. Jos valta olisi työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoilla, nämä tietenkin ottaisivat, mutta eivät kuiten-

* Ks. tätä osaa, s. 302. *Toim.*

kaan kaikkea — se ei ole niille tarpeellista. Ne ottaisivat suuremman osan tuloista. Muu valtiovalta ei voi sitä tehdä. Ministeri Skobelev voi puolestaan esittää mitä hurskaimpia toivomuksia. Nuo puolueet ovat olleet näkyvissäni kymmeniä vuosia, olen osallistunut vallankumoukselliseen liikkeeseen jo 30 vuotta. Sen vuoksi olen kaikkein vähiten taipuvainen epäilemään niiden hyviä aikoja. Mutta kysymys ei ole siitä, kysymys ei ole hyvistä aikoista. Helvetti on kivetty hyvillä aikoilla. Kaikki virastot ovat täynnä kansalaisten ministerien allekirjoittamia asiapapereita, mutta asia ei ole muuttunut siitä miksikään. Pankaa toimeksi, jos aiotte saattaa voimaan valvonnan, pankaa toimeksi! Meidän ohjelmamme on sellainen, että Skobelevin puhetta lukiessamme voimme sanoa: enempää me emme vaadikaan. Me olemme paljon maltillisempia kuin ministeri Skobelev. Hän ehdottaa sekä valvontaa että 100%:a. Me emme halua ottaa 100 prosenttia vaan sanomme: „Niin kauan kuin ette ryhdy joihin tekemään, me emme luota teihin”. Me eroamme teistä juuri siinä, että me emme usko sanoihin ja lupauksiin ja kehotamme muitakin olemaan uskomatta. Parlamentaaristen tasavaltojen kokemus on opettanut meille sen, että paperilla esitettyihin lausuntoihin ei ole luottamista. Jos haluatte valvontaa, niin se on pantava alulle. Yksi päivä riittää tuollaista valvontaa koskevan lain julkaisemiseen. Valvontaoikeuden saa jokaisen pankin henkilökunnan neuvosto, jokaisen tehtaan työläisten neuvosto, jokainen puolue. Se ei käy päinsä, sanotaan meille, se on liikesalaisuutta, se on pyhää yksityisomistusta! Tehkää niin kuin haluatte, valitkaa jompikumpi kahdesta. Jos haluatte varjella kaikkia noita kirjoja sekä trustien tilejä ja kaikkia liiketoimia, niin ei pidä jaaritella valvonnasta, ei pidä puhua, että maa joutuu perikatoon.

Saksassa on tilanne vieläkin huonompi. Venäjällä voidaan hankkia viljaa, Saksassa sitä ei voida hankkia. Venäjällä voidaan aikaansaada paljonkin järjestelyn avulla. Saksassa ei voida tehdä enää mitään. Viljaa ei enää ole, ja koko kansan perikato on kiertämätön. Nykyään kirjoitetaan, että Venäjä on perikadon partaalla. Jos asianlaita on siten, niin on rikos varjella „pyhää” yksityisomistusta. Ja mitä merkitystä on näin ollen valvonnasta puhumisella? Oletteko te tosiaan unohtaneet, että myös Nikolai Romanov

kirjoitti paljon valvonnasta. Häneltä löydätte tuhat kertaa sanat: valtionvalvonta, yhteiskunnallinen valvonta, senaattorien nimittäminen. Vallankumouksen jälkeen teollisuudenharjoittajat rosvosivat koko Venäjän kahdessa kuukaudessa. Pääoma kahmi satoja prosentteja voittoa, jok'ikinen tilikertomus puhuu siitä. Mutta kun työläisillä oli „julketta” sanoa kahtena vallankumouskuukautena, että he haluavat elää ihmisen elämää, niin maan koko kapitalistinen lehdistö alkoi ulvoa. „Retshin” joka numero on raivokasta ulvontaa, että työläiset rosvoavat maata, vaikka me lupaamme vain järjestää kapitalisteja vastaan suunnatun valvonnan. Eikö voisi olla vähemmän lupauksia ja enemmän tekoja? Jos te haluatte virkamiesvalvontaa, valvontaa, jota harjoitetaan samanlaisten elinten välityksellä kuin aikaisemmin, niin meidän puolueemme ilmoittaa varmana vakaumuksenaan, että siinä teitä ei voida tukea, vaikka siellä hallituksessa olisi tusina narodnikki- ja menshevikkiministereitä puolen tusinan asemesta. Valvonnan voi toteuttaa vain itse kansa. Teidän pitää järjestää valvonta — pankkien henkilökunnan neuvostoja, insinöörien neuvostoja ja työläisten neuvostoja, ja aloittaa tuo valvontatyö jo heti huomenna. Jokainen virkamies on saatettava rikosoikeudellisen rangaistuksen alaiseen edesvastuuseen siinä tapauksessa, jos hän jossain näistä laitoksista antaa valheellisia tietoja. Kysymys on maata uhkaavasta perikadosta. Me haluamme tietää, paljonko on viljaa, paljonko on raaka-aineita, paljonko on työkäsiä ja mihin ne on sijoitettava.

Siirryn nyt tarkastelemaan viimeistä kysymystä. Tämä kysymys koskee sitä, miten voidaan lopettaa sota. Meidän kontolle pannaan sellainen typerä ajatus, että me muka haluamme erillisrauhaa. Saksan kapitalistirosvot ottavat rauhanaskeleita ja sanovat: annan sinulle kappaleen Turkista ja Armeniasta, jos sinä annat minulle malmirikkaita alueita. Siitähän diplomaatit puhuvat jokaisessa neutraalissa kaupungissa! Kaikki tietävät sen. Sitä naamioidaan vain sovinnaisilla diplomaattisilla fraaseilla. Siksi he ovatkin diplomaatteja, että puhuisivat diplomaattikieltä. Miten järjetöntä — me muka kannatamme sodan lopettamista erillisrauhan solmimisella! Sota, jota käyvät kaikkien rikkaimpien valtioiden kapitalistit, sota, jonka on aiheuttanut taloudellisen kehityksen kymmenvuotinen historia, olisi

lopetettava siten, että toinen sotiva puoli kieltäytyy sota-toimista — se on niin typerää, että on naurettavaa edes kumota sitä. Ja kun me kuitenkin olemme varta vasten kirjoittaneet päätöslauselman kumotaksemme sen, niin syynä on ollut se, että olemme tekemisissä laajojen joukkojen kanssa, joiden keskuuteen meistä levitetään parjausjuttuja. Mutta siitä ei kannata lähteä vakavasti edes puhumaankaan. Kaikkien maiden kapitalistien käymää sota ei voida lopettaa ilman työväen vallankumousta kapitalisteja vastaan. Niin kauan kuin valvonta ei ole muuttunut sanoista teoksi, niin kauan kuin kapitalistien hallituksen tilalle ei ole muodostettu vallankumouksellisen proletariaatin hallitusta — niin kauan hallitus ei voi tehdä mitään muuta kuin toistella sanaa: tuhoudumme. „Vapaassa” Englannissa teljetään nykyään sosialisteja vankilaan, kun he puhuvat samaa kuin minäkin. Saksassa istuu vankilassa Liebknecht, joka puhui samaa kuin minäkin, Itävallassa on istumassa Friedrich Adler, joka sanoi saman asian revolverin avulla (hänet on ehkä jo teloitettu). Työväenjoukot ovat myötätuntoisia kaikissa maissa tällaisille sosialisteille eivätkä niille, jotka ovat siirtyneet omien maittensa kapitalistien puolelle. Työväen vallankumous laajenee kautta maailman. Muissa maissa se on tietenkin vaikeampi suorittaa. Niissä ei ole sellaisia vajaaälyisiä kuin olivat Nikolai ja Rasputin. Niissä on maan johdossa hallitsevan luokan parhaimmisto. Niissä ei ole edellytyksiä vallankumoukselle itsevaltiutta vastaan, niissä on jo olemassa kapitalistiluokan hallitus. Tämän luokan lahjakkaimmat edustajat ovat jo kauan hallinneet siellä. Juuri sen vuoksi vallankumous on niissä kiertämätön, vaikkei se olekaan vielä koittanut ja vaikka vallankumousmiehiä menehtyisi paljonkin, niin kuin menehtyy Friedrich Adler ja niin kuin menehtyy Karl Liebknecht. Tulevaisuus kuuluu heille, ja kaikkien maiden työläiset ovat heidän puolellaan. Ja työläiset voittavat kaikissa maissa.

Amerikan yhtymisestä sotaan haluan sanoa seuraavaa. Viitataan siihen, että Amerikassa vallitsee demokratia, että siellä on Valkoinen talo. Sanon: orjuus kukistettiin siellä puoli vuosisataa sitten. Orjasota päättyi vuonna 1865. Sen jälkeen siellä on kasvanut miljardöörejä. Finanssivoimansa avulla he pitävät nyrkissään koko Amerikan, valmistautuvat kuristamaan Meksikon ja joutuvat kiertämättömästi

sotaan Japanin kanssa Tyynen valtameren jakamisesta. Tuota sotaa on valmisteltu jo monien vuosikymmenien ajan. Siitä puhutaan kaikessa kirjallisuudessa. Ja Amerikan sotaanyhtymisen todellisena tarkoitusperänä on valmistautuminen tulevaan Japaninvastaiseen sotaan. Amerikan kansa nauttii sentään melkoista vapautta, ja on vaikea olettaa sen sietävän pakollista asevelvollisuutta, armeijan muodostamista joitain valloitustarkoituksia varten, esim. Japania vastaan käytävää taistelua varten. Euroopan esimerkki näyttää amerikkalaisille, mihin se johtaa. Ja niinpä Amerikan kapitalistien on pitänytkin puuttua tähän sotaan saadakseen tekosyy, jonka varjolla he voivat luoda voimakkaan vakinaisen armeijan, pitäen suojakilpenään pikkukansojen oikeuksien puolesta käytävän taistelun jaloja ihanteita.

Talonpojat kieltäytyvät luovuttamasta viljaa rahaa vastaan ja vaativat työvälineitä, jalkineita ja vaatteita. Tuossa päätöksessä on paljon hyvin syvällistä totuutta. Maa on todellakin joutunut sellaiseen rappiotilaan, että Venäjällä on havaittavissa, tosin lievemmissä muodossa, sama ilmiö, joka on nähty muissa maissa jo aikojen sitten: raha on kadottanut voimansa. Koko tapahtumain kulku järkyttää siinä määrin kapitalismin herruutta, että esimerkiksi talonpojat eivät ota vastaan rahaa. He sanovat: „Mitä me rahalla teemme?“. Ja he ovat oikeassa. Kapitalismin herruus ei horju sen vuoksi, että joku aikoo anastaa vallan. Vallan „anastaminen“ olisi mieletöntä. Olisi mahdotonta tehdä loppua kapitalismin herruudesta, ellei kapitalistimaiden taloudellinen kehitys kokonaisuudessaan johtaisi siihen. Sota on jouduttanut tuota prosessia, ja se on tehnyt kapitalismin säilymisen mahdottomaksi. Ei mikään voima hävittäisi kapitalismia, ellei historia syövyttäisi ja rapauttaisi sen tukiperustaa.

Ja tässä mitä havainnollisin esimerkki. Tuo talonpoika sanoo sen, minkä kaikki havaitsevat: rahan valta on järkkynt. Ainoana ulospääsynä on työläisten ja talonpoikain edustajain Neuvostojen solmima sopimus, jonka mukaan viljasta annetaan työvälineitä, jalkineita ja vaatetta. Asiat kehittyvät juuri siihen suuntaan ja elämä sanelee nimenomaan tuon vastauksen. Tämä on juuri sitä, jota ilman kymmenet miljoonat ihmiset joutuvat edelleenkin kärsimään nälkää sekä jalkineiden ja vaatteiden puutetta. Kym-

meniä miljoonia ihmisiä uhkaa välittömästi suoranainen perikato, eikä silloin ole varaa varjella kapitalistien etuja. Ainoana ulospääsynä on kaiken vallan siirtäminen väestön enemmistöä edustaville työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostoille. Siinä yhteydessä saatetaan tehdä virheitä. Kukaan ei väitä, että niin vaikea asia voidaan järjestää heti kunnollisesti. Me emme sano mitään sen tapaista. Meille sanotaan: te haluatte, että valta olisi Neuvostoilla, mutta nämä eivät halua ottaa sitä. Me sanomme, että elämän kokemus sanelee sen niille, ja koko kansa tulee näkemään, että muuta ulospääsyä ei ole. Me emme pyri „anastamaan” valtaa, sillä kaikista vallankumouksista saatu kokemus opettaa, että vankka on vain väestön enemmistöön nojaava valta. Tämän vuoksi vallan „anastaminen” olisi seikkailua, eikä meidän puolueemme ryhtyisi siihen. Jos hallituksesta tulee enemmistön hallitus, niin se ehkä saattaa harjoittaa sellaista politiikkaa, joka ensi aikoina osoittautuu virheelliseksi, mutta ei ole muutaakaan ulospääsyä. Silloin noiden samojen järjestöjen sisällä muutetaan rauhallisesti politiikan suuntaa. Ei voida keksiä muita järjestöjä. Ja siksi me sanomme, ettei voida kuvitella muunlaista kysymyksen ratkaisua.

Miten voidaan lopettaa sota? Mitä me tekisimme, jos työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto ottaisi vallan ja saksalaiset jatkaisivat sodan käyntiä? Ne, jotka ovat kiinnostuneet puolueemme katsomuksista, olisivat voineet lukea sen muutama päivä sitten „Pravda” lehdestämme, jossa esitimme tarkan sitaatin siitä, minkä sanoimme jo ulkomailla vuonna 1915: jos Venäjän vallankumouksellinen luokka, työväenluokka, pääsee valtaan, sen täytyy ehdottaa rauhaa. Ja jos Saksan tai jonkin muun maan kapitalistit hylkäävät meidän ehtomme, niin silloin koko työväenluokka on sodan kannalla *. Me emme ehdota sodan lopettamista yhdellä iskulla. Sitä me emme lupaa tehdä. Me emme propagoi sellaista mahdotonta ja epäreaalista asiaa, että sota lopetettaisiin yhden sotaikäyvän puolen tahdosta. Moisia lupauksia on helppo antaa, mutta mahdoton täyttää. Tästä kauheasta sodasta ei selviydytä helpolla. Sotaa on käyty kolme vuotta. Se jatkuu vielä kymmenen vuotta ellei ryhdytä suorittamaan vaikeaa, raskasta vallankumousta.

* Ks. tätä osaa, s. 389. *Toim.*

Muuta ulospääsyä ei ole. Me sanomme, että kapitalistihallitusten aloittaman sodan voi lopettaa vain työväen vallankumous. Se, jota kiinnostaa sosialistinen liike, lukekoon vuoden 1912 Baselin manifestin, jonka maailman kaikki sosialistiset puolueet hyväksyivät yksimielisesti, manifestin, jonka olemme julkaisseet „Pravda” lehdesämme, manifestin, jota nykyään ei sallita julkaistavan ainoassakaan sotaa käyvässä maassa, ei „vapaassa” Englannissa eikä tasavaltaisessa Ranskassa, sillä siinä on sanottu jo ennen sotaa totuus sodasta. Siinä on sanottu: sota puhkeaa Englannin ja Saksan välillä kapitalistien kilpailun vuoksi. Siinä on sanottu: ruutia on kertynyt niin paljon, että aseet alkavat ampuu itsestään. Siinä on osoitettu, mistä tullaan käymään sotaa, ja sanottu, että sota johtaa proletaariseen vallankumoukseen. Sen vuoksi me sanomme niille sosialisteille, jotka allekirjoittivat tämän manifestin, mutta siirtyivät sittemmin oman kapitalistisen hallituksensa puolelle, että he ovat kavaltaneet sosialismin asian. Sosialistit ovat kautta maailman jakautuneet kahtia. Toiset ovat ministereinä, toiset — vankiloissa. Kautta maailman osa sosialisteista propagoi sotaan valmistautumista, toinen osa, sellaiset kuin Amerikan Bebel — Eug. Debs, jota Amerikan työläiset kunnioittavat erittäin suuresti, sanoo: „Mieluummin annan ampuu itseni kuin luovutan sentinkään tämän sodan hyväksi. Olen valmis taistelemaan vain sen sodan puolesta, jota proletariaatti käy kapitalisteja vastaan koko maailmassa”. Tällainen kahtiajako on tapahtunut sosialistien kesken koko maailmassa. Koko maailman sosialipatriootit luulevat puolustavansa isänmaata. He erehtyvät,— he puolustavat yhden pienen kapitalistiryhmän etuja toista ryhmää vastaan. Me propagoimme proletaarisen vallankumouksen asiaa — sitä ainoaa oikeaa asiaa, jonka nimessä kymmeniä on astunut telotuslavalle ja satoja ja tuhansia istuu vankiloissa. Nuo vankiloissa istuvat sosialistit muodostavat vähemmistön, mutta heidän puolellaan on työväenluokka, heidän puolestaan puhuu koko taloudellinen kehitys. Kaikki se puhuu meille siitä, ettei ole muuta ulospääsyä. Tämä sota voidaan lopettaa vain useissa maissa tapahtuvan työväen vallankumouksen avulla. Toistaiseksi meidän pitää valmistella tuota vallankumousta, edistää sitä. Kaikesta sodanvastaisesta vihastaan huolimatta, kaikesta rauhantahdostaan

huolimatta Venäjän kansa ei voinut, niin kauan kuin sotaa kävi tsaari, taistella sotaa vastaan millään muulla tavalla kuin valmistelemalla tsarisminvastaista vallankumousta ja tsaarin kukistamista. Niin asianlaita olikin. Historia näytti sen teille toteen eilen ja näyttää sen huomenna. Me sanoimme jo aikoja sitten: pitää edistää Venäjän kasvavaa vallankumousta. Sanoimme sen vuoden 1914 lopulla. Sen vuoksi meidän duumaedustajamme karkotettiin Siperiaan, mutta meille sanottiin: „Te ette vastaa. Te viittaatte vallankumoukseen, silloin kun lakot ovat loppuneet, kun edustajat on karkotettu, kun ei ole ainoatakaan sanomalehteä!” Ja meitä syytettiin sellaisesta, että me kartamme vastauksen antamista. Noita syytöksiä, toverit, me saimme kuulla varsin monien vuosien kuluessa. Me vastasimme: te voitte kiivastella, mutta sodalle ei mahdeta mitään niin kauan kuin tsaaria ei ole kukistettu. Ja meidän ennustuksemme on saanut vahvistusta. Se ei ole tullut vielä täydellisesti vahvistetuksi, mutta se on jo alkanut saada vahvistusta. Vallankumous alkaa muuttaa sotaa Venäjän osalta. Kapitalistit vielä jatkavat sodan käyntiä, ja me sanomme: sota ei voi päättyä ennen kuin muutamissa maissa alkaa työväen vallankumous, sillä vallassa ovat edelleenkin ne, jotka tahtovat tätä sotaa. Meille sanotaan: „Monissa maissa kaikki näyttää olevan nukkumistilassa. Saksassa järjestään kaikki sosialistit ovat sodan kannalla, Liebknecht yksin on vastaan”. Vastaa tähän: tuo yksi Liebknecht edustaa työväenluokkaa, kaikki panevat toivonsa yksin häneen, hänen kannattajiinsa, Saksan proletariaattiin. Ettekö usko sitä? Jatkakaa sodan käyntiä! Muuta tietä ei ole. Ellette usko Liebknehtiin, ellette usko työläisten vallankumoukseen, vallankumoukseen, joka on kypsymässä, ellette usko siihen, niin uskokaa kapitalisteihin!

Tässä sodassa ei voita mikään muu kuin muutamissa maissa tapahtuva työväen vallankumous. Sota ei ole leikin asia, sota on jotain ennen kuulumatonta, sota maksaa miljoonia uhreja eikä sitä ole niinkään helppo lopettaa.

Rintamasotilaat eivät voi erottaa rintamaa valtiosta ja päättää asiasta oman mielensä mukaan. Rintamasotilaat ovat osa maasta. Niin kauan kuin valtio käy sotaa kärsii myös rintama. Siinä ei auta mikään. Sodan ovat saaneet aikaan hallitsevat luokat, ja siitä voi tehdä lopun vain työväenluokan vallankumous. Saatteko te pikaisen rauhan,

se riippuu yksinomaan vallankumouksen edelleen kehitymisestä. Puhuttakoonpa kuinka liikuttavia asioita hyvänsä ja sanottakoonpa teille vaikka kuinka: tehkäämme viipymättä loppu sodasta, niin sitä ei voida tehdä, ellei kehitetä vallankumousta. Kun valta siirtyy työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostoille, niin kapitalistit kohottavat äänensä meitä vastaan: Japani on meitä vastaan, Ranska — vastaan, Englanti — vastaan; kaikkien maiden hallitukset kohottavat äänensä meitä vastaan. Kapitalistit tulevat olemaan meitä vastaan, työläiset — meidän puolesta. Silloin päättyy sota, jonka kapitalistit ovat aloittaneet. Siinä vastaus kysymykseen, miten sota voidaan lopettaa.

*Julkaistu ensi kerran
huhtikuun 28 pnä 1929
„Pravda” lehden 98. numerossa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*
